

Конєва І.І.
*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна*

Лебедка М.В.
*магістрант,
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна*

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Ефективність діяльності підприємства багато в чому залежить від того, наскільки раціонально використовуються доступні ресурси, сукупність яких становить ресурсний потенціал. Неefективне управління та використання ресурсів є причиною зниження конкурентоспроможності підприємства загалом. Тому сьогодні дуже важливо вивчити особливості управління ресурсним потенціалом підприємства та знайти всі шляхи підвищення ефективності цього управління з метою досягнення сталого розвитку. Через неузгодженість думок вітчизняних вчених щодо тлумачення економічної сутності категорії «ресурсний потенціал» виникає необхідність визначення її основних характеристик, що є вихідним моментом дослідження його економічної сутності.

Так вчені О.А. Материнська та А.О. Ярова визначають ресурсний потенціал як сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових ресурсів, включаючи здатність робітників підприємства ефективно використовувати названі ресурси для досягнення поточних стратегічних цілей та виконання місії підприємства [1].

У своїх наукових працях Б.В. Мочалов трактував поняття ресурсного потенціалу як «сукупність можливостей факторів (ресурсів), що реалізуються в процесі виробництва матеріальних благ, а також невикористаних можливостей, задля ефективного використання виробничих, природних і науково-технічних ресурсів, необхідних для забезпечення економічного зростання підприємства та більш повного задоволення суспільних потреб».

На думку Л.Г. Окоркова, ресурсний потенціал – це сукупність ресурсів, якими володіє підприємство, що забезпечують можливість отримання максимального економічного ефекту в заданий момент часу.

Так, у дослідженні Л.Ф. Берднікова поняття ресурсного потенціалу розглядається як «характеристика наявності фінансових, виробничих та інноваційних ресурсів, які в подальшому можуть бути активовані для ефективного функціонування, а також резерви в та можливостей мобілізації цих ресурсів, які можна буде використати для забезпечення безперебійної роботи в майбутньому» [2, с. 201].

С.Ю. Стексов стверджує, що поняття ресурсного потенціалу визначається як сукупність накопичених ресурсів суб'єкта господарювання та характеризують систему його можливостей у реалізації цілеспрямованої діяльності з урахуванням впливу постійно змінних факторів внутрішнього та зовнішнього середовищ [3].

М.В. Гладій схиляється до думки, що ресурсний потенціал – це сукупна інтегральна продуктивність промислових і природних засобів виробництва, а також трудових ресурсів, які відображаються показниками виходу валової та товарної продукції на одиницю земельної площі.

Ресурсний потенціал потрібно розглядати не тільки як сукупність різних видів ресурсів, а й як можливості їх ефективного використання в майбутньому. Слід зазначити, що основна різниця між термінами «ресурси» та «ресурсний потенціал» полягає в тому, що ресурси існують незалежно від суб'єктів економічної діяльності, а потенціал є

невіддільним від суб'єктів. Окрім матеріальних і нематеріальних засобів, ресурсний потенціал охоплює здатності працівника, колективу, підприємства до результативного використання загальнодоступних ресурсів[4].

Ресурсний потенціал підприємств пропонується розглядати як сукупність найбільш важливих видів ресурсів підприємств, таких як виробничі, фінансові, інвестиційні та трудові ресурси(рис. 1). Дані ресурси можуть бути активізовані для ефективного функціонування в поточному періоді, а також резервів і можливостей з мобілізації цих ресурсів, якими можна скористатися для забезпечення стійкого зростання підприємства в майбутньому[5, с. 96].

Рис. 1. Структура ресурсного потенціалу підприємства

Процес формування ресурсного потенціалу підприємств є одним з напрямків формування їхньої економічної стратегії та передбачає створення й організацію системи ресурсів і можливостей таким чином, щоб результат їхньої взаємодії був фактором успіху в досягненні стратегічних, тактичних і оперативних цілей діяльності цих підприємств.

Таким чином, підраховуючи вищесказане та беручи до уваги усі зазначені підходи та тлумачення, під ресурсним потенціалом підприємства визначаємо систему дійсних ресурсів підприємства та ті, які можна приєднати, враховуючи потреби майбутнього та здатності підприємства мобілізувати їх у потрібний час для встановлення економічного зростання, особливо в складних економічних умовах.

Список літератури

1. Материнська О.А., Ярова А.О. Ресурсний потенціал підприємства: проблеми та шляхи його вирішення. URL: <https://nauka.kushnir.mk.ua> (дата звернення 15.04.2021).
2. Бердникова Л.Ф. Ресурсний потенціал організації: поняття і структура. Вектор науки ТГУ. 2011. № 1. С. 201–203.
3. Стексова С.Ю. Методология определения ресурсного потенциала строительного предприятия. URL: <https://dis.ru/library/557/25951> (дата звернення 12.04.2021).
4. Методические положения оценки ресурсного потенциала газораспределительного предприятия. URL: <https://creativeconomy.ru/lib/7599> (дата звернення 11.04.2021).
5. Драчева О.А. Роль и значение ресурсного потенциала предприятия. Символ науки. 2016. № 8. С. 96–98.